

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Begrebet Angest

Citation: Kierkegaard, Søren: "Begrebet Angest", i Kierkegaard, Søren: *Begrebet Angest*, udg. af Lars Petersen ; Merete Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 177. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kierkegaard01val-shoot-idm140698091517024/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Begrebet Angest

autoritetens. Den historiske parallel antydes i *Begrebet Angest*: «Medens de enkelte Regeringer nuomstunder leve i Frygt for urolige Hoveder, saa leve kun altfor mange Individualiteter i Frygt for et uroligt Hoved, der dog er den sande Røghed – for Evigheden» (138). S.K. kan ses som en revolutionær, der peger på troen og det gode som den eneste sande frihed. Der, hvor tidens harmoniserende bestræbelser forsøger at bygge bro for at dæmpe uroen, fremhæver S.K. den afstand og modsætning mellem Gud og mennesker, som han mener mennesker burde se som en udfordring, men som får dem til at flygte fra friheden.

Som nævnt antyder *Begrebet Angest* en historisk parallel mellem S.K.s oprør og den politiske uro. En tydeligere historisk parallel ser bogen dog mellem den politiske uro og de harmoniserende bestræbelser, dels fordi S.K. er i opposition til begge strømninger, og dels fordi de harmoniserende bestræbelser på at etablere et kompromis mellem Gud og mennesker, således at den første gøres mere «fornuftig» og «menneskelig» og dermed mere acceptabel for de sidste, – i sig selv af S.K. opfattes som et oprør mod Gud: «i vor Tid har Speculationen taget sig en saadan Myndighed, at den næsten har forsøgt at gjøre Gud selv usikker paa sig selv, som en Monarch, der ængstelig sidder og venter paa, om en Stænderforsamling vil gjøre ham til absolut eller kun til indskrænket Konge» (136).

S.K.s tid var de hurtige forandrings tid, med uro og opbrud i luften. Men det var ikke den fortrængte ånd og tro, der var på vej til at bryde igennem, men det modsatte. Og S.K.s forfatterskab varslede ikke troens genrejsning, men dens tilsyneladende definitive fald. Det kan synes, at der i *Begrebet Angest*, der «er udarbejdet temmelig hurtigt, fordi der ikke er Tid at spille» (*Pap. V B 48*), er en desperation, der alt for godt véd, hvad vej vinden blæser – og som ved sin bevidsthed om modsætningen mellem Gud og mennesker alt for godt forstår, at det må være sådan.

Begrebet Angest er således bevidst om at være skrevet i en tid, hvor der går stærkt, hvor tiden så at sige er ved at løbe fra evigheden. Med sine tanker om øjeblikket, der er omtalt i det foregående, ligesom med *Begrebet Angest* som helhed, ønsker S.K. at standse tiden, således at tiden bliver bevidst om sig selv i forhold til evigheden: det gælder «nu mere end nogensinde [at] det nærværende Liv viser sig som et flygtigt forbigående Øieblik. Men istedenfor deraf at lære at gribe